

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-301-2-104>

Папета Олена, кандидат мистецтвознавства,  
доцент кафедри дизайну інтер'єру НАУ

## Принципи формотворення в органічному дизайні в контексті розвитку сучасного дизайну України

*Ключові слова: органічна архітектура, дизайн, формотворення, універсальність, новітні технології.*

Olena Papeta, Associate Professor, Interior Design Department, FACD, NAU

### Form creation principles in organic design in the context of contemporary design of Ukraine

**Abstract:** The report is the result of a comprehensive research into the form creation in organic design in the context of contemporary architecture in Ukraine. The research focused on the analysis of elements of constructivism and functionalism in the context of current quests in organic architecture. The problem of synthesis of design, plastic and color solutions of objects is considered. Examples of contemporary buildings representing organic architecture are analyzed along with the peculiarities of their form creation. The origins of the ideology of organic design, which designers and architects rely on in the process of creating a project, are formulated.

*Key words: organic architecture, design, form creation, universality, latest technologies.*

Прагнення виявити основні принципи формування та існування живих організмів призвело до появи перших теорій в галузі органічного дизайну, які дозволили людству розробити новітні технології в цій сфері, підпорядковуючи та використовуючи природні умови для покращення власних умов проживання. Також появі органічного дизайну сприяла необхідність виникнення нової течії на протигагу конструктивізму та функціоналізму, протиставляючи прямолінійності плавність ліній та м'якість форм.

Дані тези є результатом комплексного дослідження проблеми формотворення в органічному дизайні в контексті розвитку сучасної архітектури України, зокрема розробки молодих дизайнерів. Основним напрямком роботи є аналіз елементів конструктивізму, функціоналізму в контексті сучасних пошуків в напрямку органічної архітектури в Україні, а також формальних прийомів, властивих сучасним розробкам в цій галузі будівництва. На сьогоднішньому етапі розвитку органічної архітектури існує проблема синтезу проєктного, пластичного і колірного рішення об'єктів. Важливим є комплексний аналіз витоків ідеології органічного дизайну, на яку спираються сучасні українські дизайнери в процесі створення проєкту.

Органічний дизайн зародився на початку ХХ ст., як наслідок поступового осмислення завдань архітектури на сучасному етапі освоєння

соціокультурного простору. Органічний дизайн базується на ідеях та принципах органічної архітектури, а саме дотримання синтезу архітектури та навколишнього простору, спільність загальної ідеї і деталей, цілісна система сприйняття архітектурного об'єкту і навколишнього середовища. Він має бути спрямований на формування комфортного для людини середовища. Даний принцип формотворення дає можливість створення універсальних модулів, які дозволяють формувати простір приміщення за принципом функціональності, безпеки, краси та гармонії всіх елементів. Сьогодні можна виділити чотири основні напрями в сучасній органічній архітектурі та дизайні. Ідеологія першого була закладена Ф. Райтом та А. Аалто у 20-ті роки ХХ ст. і полягає в гармонійному поєднанні природи, архітектури і людини. Другий напрям – біоморфізм. Його представниками є Чарльз і Реймз Імзи, Росс Лавгров, Сантьяго Калатрава та ін. Він спрямований на наближення форм архітектури та об'єктів дизайну до природних. Третій напрям, що з'явився в кінці ХХ ст., забезпечує охорону природи за рахунок використання енергозберігаючих технологій. Четвертий – ресайклінг, полягає у дослідженні особливостей будівельних матеріалів, їхній вплив на людину, навколишнє середовище.

Останнім часом прослідковується поєднання декількох течій органічного дизайну шляхом комбінування органічно вписаної форми з акцентом на ергономічність та екологічно чистих матеріалів, зеленої енергетики. Архітектура, у якій поєднуються перелічені характеристики, отримала назву біо-тек. Цей архітектурний стиль перебуває в процесі активного становлення, внаслідок чого дослідження принципів формотворення в органічній архітектурі та дизайні є надзвичайно актуальною темою, необхідною для теоретичного узагальнення для подальшого її впровадження у містобудівну практику. Серед прикладів органічного дизайну в Україні можна навести приклади творчих розробок Поліни Макарової, яка переважно працює в галузі графічного дизайну. На основі новітніх методів формотворення в органічному дизайні та архітектурі було розроблено серію проєктів для приватних апартаментів молодим дизайнером Наталією Зглат-Лозинською (м. Київ). Особливістю створених нею об'єктів стали прототипи біоморфних сегментів, а також креативні розробки на основі морської флори та фауни («Шафа в стилістиці органічного дизайну»). Перевагою органічного дизайну є те, що він протистоїть естетиці мегаполісу, розслабляє і заспокоює. Течія органічного дизайну реалізується під стародавнім гаслом «Назад до природи!». Головна його відмінність від інших дизайнерських напрямів полягає у використанні натуральних, екологічних, безвідходних матеріалів та застосуванні особливого принципу формотворення. Концепція органічного стилю чітко вписується в сучасні тенденції формотворення в дизайні, сприяє створенню унікальних виробів, що відрізняються креативністю, використанням новітніх технологій в будівництві та новизною художніх рішень.

